Maa- ja metsätalousministeriö
Ruokaosasto / Markkinayksikkö
Ylijohtaja Veli-Pekka Talvela

31.5.2017
MUISTIO

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan maatalousjaostolle

Viite: HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2017 LISÄTALOUSARVIOKSI

Asia:

1. Maataloustuotteiden menekinedistäminen kotimaassa ja vientimarkkinoilla 30.20.47 ja 30.20.61

Kansallisen tuen neuvotteluissa 28.11.2016 sovittiin, että vuoden 2016 maatalouden kriisipakettiin varatuista varoista voitaisiin käyttää maataloustuotteiden menekinedistämiseen kotimaassa ja vientimarkkinoilla enintään 5 miljoonaa euroa. Varat ovat tällä hetkellä valtion talousarvion momentilla 30.10.44. *(Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen).* Tältä momentilta ei ole mahdollista suoraan rahoittaa menekinedistämiseen liittyviä toimenpiteitä, koska momentin varoja voidaan käyttää vain suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 25 a §:n perusteella maksettavien tukimuotojen kansalliseen täydentämiseen ja maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 6 §:n perusteella maksettaviin tukimuotoihin. Mikäli varoja halutaan kohdentaa maataloustuotteiden menekin- ja vienninedistämiseen, tätä koskevat linjaukset tehdään normaalien menettelyjen mukaisesti valtion talousarviota ja lisätalousarviota koskevin päätöksin.

Maataloustuloneuvottelujen osapuolten yhteisen näkemyksen pohjalta hallitus esittää, että:

I. <u>Kohdennetaan 2 milj. euroa kansallisen ruokaketjun kehittämiseen</u> (TA mom. 30.20.47)

Rahoituskohteita voivat olla esimerkiksi:
(hankeprosessit, kohdennusten suuruusluokka ja yksityiskohdat yksilöidään erikseen tarkemmin)

- Laaja menekinedistämiskampanja suomalaisen maataloustuotannon vahvuuksista
  - rahoitus 1,0 miljoona euroa
- Suomen vilja-, öljy- ja valkuaiskasvisektorin kehittämishankkeet
  - rahoitus 0,5 miljoonaa euroa
- Laatujärjestelmätyön edistäminen ja muut toimenpiteet
  - nimisuojien ja laatumerkkien kehittäminen, tuottaja- ja toimialaorganisaatioiden perustamisen edistäminen 0,5 miljoona euroa

II. <u>Kohdennetaan 3 milj. euroa Maatilatalouden kehittämisrahastosta (Makera) rahoitettaviin kehittämishankkeisiin</u> (TA mom. 30.20.61)

Rahoituskohteita voivat olla esimerkiksi:
(hankeprosessit, kohdennusten suuruusluokka ja yksityiskohdat yksilöidään erikseen tarkemmin)

- Suomen maatalousmarkkinoiden uudet ja käytännönläheiset kehittämishankkeet
  - Hankkeille asetetaan koordinaattori, jonka tehtävänä olisi osallistua kaikkien rahoitettavien -hankkeiden ohjausryhmiin, helpottaa hankkeiden välistä yhteistyötä, valvoa niiden etenemistä ja raportoida hankekokonaisuuden ohjausryhmälle.
  - Hankekoordinaattorin tehtävänä olisi tehdä kokonaisuuden tuloksista erillinen vaikutusarviointi
  - Hankekokonaisuudelle asetetaan ohjausryhmä
  - Koordinaatiohanke kestäisi koko hankekokonaisuuden ajan, ja työpanos siihen voisi olla hankkeiden määrästä ja laajuudesta riippuen 0,2-0,4 htv.

- Hankekokonaisuus yksilöidään ja rajataan erityisesti maatalouden kannattavuuteen nopeasti vaikuttaviin hankkeisiin

- Vertaileva selvitys maatalouden tuotantotavoista ja ympäristövaikutuksista Suomessa ja muissa maissa
  - Selvitettäisiin erityisesti märehtijöiden erilaisten tuotantotapojen kokonaisvaikutukset ympäristöön, vesistöihin ja ilmastonmuutokseen
  - Tällä hetkellä on julkaistu paljon materiaalia tuotannon paikallisista vaikutuksista, mutta ei vertailevaa tutkimusta laajemmin erilaisten tuotantotapojen ja erilaisten luonnonolosuhteiden merkityksestä ruuantuotannon kestävyydelle ja globaaleille ympäristö- ja ilmastovaikutuksille.

- Kansallinen kauraohjelma
  - Painopistealueina viljelytekniikan ja tuotemarkkinoinnin osaamisen parantaminen, tavoitteena erityisesti tuotekehitys ja kauratuotteiden viennin edistäminen
  - Yhteistyössä Luken, TEKES:n, VTT:n ka Kaurayhdistyksen kanssa ottaen huomioon muiden rahoituslähteiden (erit. teollisuus) osallistuminen hankkeeseen

- Muiden hankkeiden, tutkimusten ja selvitysten rahoittaminen
  - Panostuksilla pyritään erityisesti lisäämään tehokkuutta ja tarkkuutta vientimarkkinoilla menestyvien tuotteiden löytämiseen, edelleen kehittämiseen ja markkinointiin viennin kasvattamiseksi ja kilpailukyvyn parantamiseksi.

Koska edellä kuvatuissa eri käyttökohteissa kyse on maatalouden v. 2016 ns. kriisipaketin rahoituksen osan kohdentamisesta, rahoitettavien kohteiden valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota rahoituksella saatavaan, maatalouden kannattavuutta käytännössä edistävään vaikuttavuuteen, jota arvioidaan erikseen hankkeiden toteuduttua.

2. Koulujakelujärjestelmän oheistoimenpiteet (TA mom. 30.20.46)

Määrärahaa käytetään mm. seuraaviin tarkoituksiin:

- Koululaisten ruokavalion selvittäminen alkukartoituksella ja seurantatutkimuksella. Alkukartoituksen tavoitteena on selvittää lasten ruokavalion kokonaisuutta sekä hedelmien, marjojen ja kasvisten, maidon että tarpeen mukaan muiden elintarvikkeiden kulutusta tuen kohteena olevissa ikäryhmissä ennen tuen käyttöönottoa. Kartoituksen tuloksia käytetään 3-4 vuoden kuluttua tehtävän seurannan pohjana. Alkukartoituksen toteuttaa THL ja sen kustannusarvio n. 152 000 €.

- EU-koulujakeluohjelmasta ja kouluruokailusuosituksesta tiedottaminen kunnille. Osana koulujakeluohjelman tiedottamista kuntapäättäjille ja hankinnoista vastaaville (Road show kuntiin, aineiston tuottaminen, tiedote).

- Kampanja: Kohderyhmänä oppilaat ja vanhemmat/huoltajat. Koulun ruokakasvatuksen edistäminen, sisältönä koululounas ja terveyttä edistävät välipalat (valmis aineisto kouluille, makukoulu – sesongin kasvikset ym.).

(hankeprosessit, kohdennusten suuruusluokka ja yksityiskohdat yksilöidään erikseen tarkemmin)